

เอกสารประกอบการสอน

วิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

อาจารย์ศศิธร เจตานนท์

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ

บทที่ 1

ความหมายและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อน เที่ยวชม เพลิดเพลินหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพหรือหารายได้ อุตสาหกรรม หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ อย่างมีระบบการพาณิชย์หรือการผลิตสาขาใดสาขาหนึ่ง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (พรบ.2522) หมายถึง อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรโดยมีค่าตอบแทนและหมายรวมถึง...

ธุรกิจนำเที่ยว

ธุรกิจโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยว

ธุรกิจภัตตาคาร สถานบันเทิง และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว

ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว

ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว

การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน โฆษณาเผยแพร่หรือการดำเนินการอื่นใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

Tourism Industry

อุตสาหกรรม – ขนาดใหญ่ ใช้แรงงานและทุน

อุตสาหกรรม – กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีระบบ มี Input – Process – Output

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่ต้องอาศัยแรงงานและการลงทุนสูง ใช้เทคนิควิชาการเฉพาะ มีการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การควบคุม (Controlling) และการตลาด (Marketing)

มีลักษณะของกระบวนการผลิตเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมทั่วไป

โรงงาน ได้แก่ อาณาบริเวณที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือน เป็นบริเวณที่เข้าถึงได้ไม่ยาก มีสถานที่พักและบริการที่สะดวกพอสมควรสำหรับการพักอยู่ชั่วคราว

วัตถุประสงค์ ได้แก่ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวสนใจมาชม

การลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ มีการลงทุนสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร สถานพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

การใช้แรงงาน เพื่อสร้างสาธารณูปโภค การผลิตสินค้าและบริการ

ผลิตผล ได้แก่ บริการของธุรกิจที่ประกอบกันเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

การส่งเสริมการขาย มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผลิตผลเป็นที่รู้จักแพร่หลายมีการรณรงค์ให้เกิดความต้องการซื้อผลิตผลเหล่านี้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทาง จะต้องประกอบด้วยปัจจัยสามประการเป็นอย่างน้อย 1.การเดินทาง 2.การพักค้างแรม 3.การกินอาหารนอกบ้าน

การท่องเที่ยวตามนิยามของ สหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (IUOTO : International Union of Official Travel Organization)

นิยามว่า การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม แต่ต้องไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพ หางาน ทหารายได้

WTO (World Tourism Organization)

ได้สรุปความหมายจากที่ประชุมองค์การสหประชาชาติในปีพ.ศ. 2506 ณ กรุงโรม ว่าด้วยเรื่องการเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไว้ว่า “ การเดินทางเพื่อความบันเทิง รื่นเริงใจ เยี่ยมญาติ ร่วมประชุม แต่มิใช่เพื่อประกอบอาชีพเป็นหลักเป็นฐานหรือไปพำนักอยู่ถาวร ”

การท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึงการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกลและการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

ในการประชุมขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ณ กรุงโรม ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ

1. ต้องมีการเดินทาง

2. ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน (Destination)

3. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง โดยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพ และไปอยู่ประจำ

สรุปความหมายของการท่องเที่ยว

กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาครัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว

ใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ?

การท่องเที่ยวจะต้องพิจารณา 4 ประเด็นหลัก

1. นักเดินทาง
2. ธุรกิจในการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ภาครัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว
4. ชุมชนหรือคนในท้องถิ่น

เราจะเรียก “ผู้เดินทาง” ว่าอย่างไร??

ผู้มาเยือน // นักท่องเที่ยว // นักทัศนาจร

ผู้มาเยือน (Visitors) หมายถึง บุคคลซึ่งมาหรือไปยังประเทศหนึ่ง ซึ่งมีที่อยู่อาศัยถาวร ด้วยเหตุจูงใจใดก็ได้ แต่มิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพที่ได้รับค่าจ้างตอบแทน และเข้ามาอยู่อย่างน้อย 24 ชม ไม่เกิน 6 เดือน

ผู้มาเยือนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

นักท่องเที่ยว (Tourists)

คือ ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 24 ชม. และมีเหตุจูงใจในการเยือนเพื่อ

1. เพื่อการพักผ่อน เพลิดเพลิน เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา กีฬา เพื่อประกอบพิธีกรรมศาสนา
2. เพื่อการปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติเกี่ยวกับครอบครัวและการประชุมต่าง ๆ

-ผู้ที่ไม่มียานพาหนะอยู่ในสถานที่ที่ไปเยือน

-ผู้ที่มีสัญชาติของประเทศนั้น หรือเดิมเป็นคนถิ่นนั้น แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ ณ สถานที่ที่ไปเยือนนั้นแล้ว

-ผู้ที่เป็นลูกเรือ (บนเครื่องบิน และ เรือโดยสาร) ซึ่งไม่มีถิ่นพำนักในสถานที่ที่ไปเยือน และพักสถานที่นั้น มากกว่า 24 ชั่วโมง

นักทัศนาจร (Excursionist)

คือ ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่นั้นน้อยกว่า 24 ชั่วโมง (ไม่พักค้างคืน) รวมทั้งผู้โดยสารพาหนะทางเรือ ประเภทเรือสำราญ(Cruise)ด้วย

-ผู้โดยสารเรือสำราญหรือเรือเดินสมุทร

-ผู้ที่มาเยือนและจากสถานที่นั้นภายในวันเดียว

-ผู้ที่เป็นลูกเรือ (บนเครื่องบิน และ เรือโดยสาร) ซึ่งไม่มีถิ่นพำนักในสถานที่ที่ไปเยือน และแวะพักเพียงชั่วคราว น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourists)

ม.ล.ดุษฎี ชุมสาย “นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปไหนก็ตาม โดยใช้เส้นทางที่มีได้ใช้ประจำวัน มีระยะทางไม่ต่ำกว่า 60 กิโลเมตร หรือ การเดินทางไปนอกเขตภูมิภาคของตนเอง”

กรมการฝึกหัดครู “คนไทยหรือต่างด้าวที่อยู่ในไทย และเดินทางจากจังหวัดของตนไปยังจังหวัดอื่น โดยไม่เดินทางเพื่อหารายได้ และพักอยู่ไม่เกิน 60 วัน”

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourists)

หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และพักอยู่อย่างน้อย 1 คืน และไม่เกิน 90 วัน

บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ด้านการขนส่ง ที่พัก อาหาร และธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงคือบริการ กับที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้า เป็นต้น รวมเป็นการซื้อสินค้าและการบริการ

สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ถือเป็นแหล่งส่งออก อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ทั้งการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากผลประโยชน์จะตกอยู่ภายในประเทศ ยังช่วยสร้างงานอาชีพ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ ขณะที่ด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนที่ช่วยลดความตึงเครียด พร้อมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้มาเยือนและเจ้าของท้องถิ่น

ภาพรวมความสำคัญของการท่องเที่ยว

- 1.อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ
- 2.รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงิน
- 3.รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง
- 4.มีบทบาทกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงที่สุด
- 5.อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่ายและการผลิต
- 6.ลดปัญหาการอพยพเข้าสู่เมืองหลวง
- 7.กระตุ้นการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินมาผลิตให้เกิดรายได้เพิ่มพูน
- 8.ช่วยให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
- 9.เป็นประโยชน์ทางการศึกษา
- 10.เป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี

ผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้านบวก

- เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ
- เกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
- เกิดการสร้างอาชีพและจ้างงาน
- ก่อให้เกิดรายได้
- เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค
- ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต
- ช่วยแก้ปัญหาการชำระเงินระหว่างประเทศ
- เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น

ผลกระทบด้านลบ

- ปัญหารายได้เป็นฤดูกาล : เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว
- ปัญหาคุณภาพแรงงาน

ปัญหาราคาสินค้าและค่าครองชีพสูง

เกิดการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ

ปัญหาการแบ่งส่วนผลประโยชน์

ปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาราคาที่ดินแพง

ผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสังคม

ผลกระทบด้านบวก

เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการประกอบอาชีพของประชาชน

เกิดการสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคม

เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว

เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างประเทศชาติ ศาสนา

เกิดการเสริมสร้างการศึกษา

เกิดการสร้างความสุขลดความตึงเครียด

การพัฒนาสาธารณสุขภาค : บทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่างๆ กระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาค

มากขึ้น เฟอร์นิเจอร์ ถนน ประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร

ผลกระทบด้านลบ

เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยม

ปัญหาความผูกพันทางครอบครัว

เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

ปัญหาเพศพาณิชย์

เกิดความขัดแย้งของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว

ชุมชนไม่สามารถรักษาขีดความสามารถในการบริหาร

ปัญหาอาชญากรรม

ผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม

ผลกระทบด้านบวก

เกิดการใช้วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรท่องเที่ยว

เกิดการสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตน

ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของประเทศชาติและชุมชน

สร้างความรัก ความหวงแหนและความภูมิใจในวัฒนธรรมของตน

เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยว

ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายงานศิลปหัตถกรรมของชุมชนท้องถิ่น

ผลกระทบด้านลบ

ปัญหาความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน

เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น

เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและลดคุณค่าของวัฒนธรรม

เกิดการลดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรม

ปัญหาการทำลายศิลปวัตถุ โบราณสถาน

ผลจากการกระทำของการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมทำให้ค่านิยมเปลี่ยนแปลง

ทำให้ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือสูญหาย

เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม เทศกาล ประเพณี

กิจกรรมบางอย่างเน้นความสวยงาม เน้นจัดแสดง > เนื้อหาสาระของประเพณีเดิม

ผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านบวก

สร้างความตระหนักของคุณค่าสิ่งแวดล้อม

ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

เกิดการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น

เกิดการศึกษาค้นคว้าหาแนวทางรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลกระทบด้านลบ

เกิดการทำลายทรัพยากรป่าไม้

ปัญหาทรัพยากรน้ำ

ปัญหาการทำลายทรัพยากรชีวภาพ

ปัญหามลภาวะต่างๆ

ปัญหาการทำลายภูมิทัศน์

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทย

พัฒนาการการเดินทางของอาณาจักรต่างๆ

การเดินทางในสมัยโบราณ (The Ancient Travel)

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อการค้าขาย ท่องเที่ยว ชมโบราณสถานที่สำคัญ การผจญภัยเพื่อแสวงหา
โชคลาภ และการทำสงคราม เรือเป็นพาหนะสำคัญในการเดินทาง

มีดินแดนระหว่างลุ่มแม่น้ำไทกริส (Tigris) และยูเฟรติส (Euphrates) ในประเทศอิรักในปัจจุบัน หรือ
เรียกว่า ดินแดน “ระหว่างแม่น้ำ” (Mesopotamia) เคยเป็นที่สร้างอาณาจักรของชนหลายชาติ

ดินแดน “ระหว่างแม่น้ำ” Mesopotamia

1. สุมเมเรียน (Sumerians) สามารถประดิษฐ์ “ล้อ” ซึ่งเป็นเครื่องทุ่นแรงพื้นฐานในการขนส่ง ใช้ประกอบ
กับยานพาหนะนำไปเทียมสัตว์ เช่น ม้า ลา หรือวัว

2. อัคคาเดียน (Akkadians)

3. บาบิโลเนียน (Babylonians)

4. อัซซีเรียน (Assyrian)

5. คาลเดียน (Chaldean)

6. อาณาจักรเปอร์เซีย (Persia)

อาณาจักรอียิปต์โบราณ (ancient Egypt)

เป็นอาณาจักรโบราณเริ่มก่อตั้งในปี 3110 ก่อนคริสต์ศักราช เมื่อกษัตริย์มีเนิส (Menes) สามารถรวมอียิปต์
ฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้ได้สำเร็จ และสถาปนาเมืองเมมฟิส (Memphis) ซึ่งตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างอียิปต์เหนือและ
อียิปต์ใต้ขึ้นเป็นเมืองหลวงในเวลาต่อมา ปัจจุบันเมืองเมมฟิสตั้งอยู่ห่างจากกรุงไคโรเมืองหลวงของอียิปต์ในยุค
ปัจจุบันไปทางทิศใต้ประมาณ 25 กิโลเมตร การเดินทางทางเรือเป็นหัวใจสำคัญของชาวอียิปต์เนื่องจากตัวเมือง

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำไนล์ ทะเลแดงและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน การเดินทางทางเรือจึงเป็นกิจกรรมทั้งทางการค้าและการพักผ่อนใช้เรือใบเดินทางติดต่อค้าขายกับหัวเมืองชายฝั่งทะเลตั้งแต่ 2,700 ปีก่อน นอกจากการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวแล้ว การเดินทางเพื่อจาริกแสวงบุญไปยังเทวสถานเทพเจ้าต่าง ๆ ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญของชาวอียิปต์ที่จะออกเดินทางไปร่วมพิธีกรรมเทศกาลต่างๆ โดยเฉพาะการเดินทางไปแสวงบุญ ณ เทวสถานของเทพเจ้าโอซิริส (Osiris) เทพแห่ง ความตาย การเดินทางที่เป็นการอพยพครั้งสำคัญ คือ การเดินทางของโมเสส (Moses) โดยเชื่อกันว่าโมเสสเป็นผู้นำในการปลดปล่อยทาสชาวฮิวออกจากกรควบคุมของอียิปต์ โดยเดินทางไปยังดินแดนแห่งพันธสัญญาแห่งพระเจ้า ซึ่งก็คือประเทศอิสราเอลในปัจจุบัน

อาณาจักรกรีก (Greek)

เป็นชาติแรกที่พัฒนาการเดินทางบก มีการสร้างถนนเชื่อมระหว่างเมืองต่างๆ ควบคู่กับการเดินทางเรือกรีก การเดินทางเพื่อการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (Olympic Games) ได้เริ่มต้นครั้งแรกเมื่อ 776 ปีก่อน ค.ศ. และสิ้นสุดลงในปีค.ศ. 393 นับเป็นการเดินทางเพื่อการกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ นับได้ว่าเป็นการเดินทางแบบมวลชนหมู่คณะ (mass travel) มีการสร้างสถาบันแห่งการศึกษาหาความรู้ขึ้นในนครเอเธนส์ โดยมีสถาบันการศึกษาที่สำคัญ 2 แห่ง คือ อคาเดมี (Academy) ดำเนินการสอนโดยเพลโต และ ไลเซียม (Lycium) ดำเนินการสอนโดยอริสโตเติล ความเจริญของวิทยาการ ความรู้ ดังกล่าว ทำให้มีผู้คนจากนครรัฐอื่นๆ เดินทางเข้ามาแสวงหาความรู้ อย่างกว้างขวาง

อาณาจักรโรมัน

เริ่มเกิดขึ้นเมื่อประมาณ 700 ปีก่อน ค.ศ. ได้ขยายอาณาจักรของตนเอง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่โรม ในประเทศอิตาลีในปัจจุบันออกไปอย่างกว้างขวาง ประมาณ 200 ปีก่อน ค.ศ. อาณาจักรโรมันได้ปกครองดินแดนส่วนบนของทวีปอัฟริกาและสเปน และหลังจากนั้นก็ขยายอาณาเขตเข้าไปในทวีปยุโรปและดินแดนของประเทศอื่นๆ บริเวณรอบๆ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นอกจากนี้ยังได้ดินแดนบางส่วนของอาณาจักรเมโสโปเตเมีย ในประเทศอิรักปัจจุบัน อาณาจักรได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ประมาณ ค.ศ. 14 – 117 มีการสร้างถนนเชื่อมระหว่างกรุงโรมกับหัวเมืองต่างๆ จนมีคำกล่าวที่ว่า “ถนนทุกสายมุ่งสู่กรุงโรม” โรมันเป็นชาติแรกของยุโรปที่สร้างถนนอย่างเป็นระบบด้วยระบบวิศวกรรมจนกล่าวกันว่าดีที่สุดในสมัยนั้น ถนนที่ปูด้วยแผ่นหิน (Stone slab) และกว้างพอที่รถเทียมม้าวิ่งได้อย่างสะดวก เครือข่ายถนนหนทางของอาณาจักรโรมัน เชื่อมต่อระหว่างกรุงโรมกับดินแดนที่เป็นอาณานิคม อันมา

จากความเข้มแข็งทางการเมือง การทหาร การเดินทางของชาวโรมันที่สามารถกระทำได้รวดเร็วเนื่องจาก ชาวโรมันมีการประดิษฐ์คิดค้นข้อเชื่อมต่อ (Swivel) ในเพลหน้า (Front axle) สำหรับพาหนะ 4 ล้อ ที่สามารถบังคับล้อหน้าให้เลี้ยวซ้ายขวาได้อย่างอิสระ ทำให้เพิ่มความสะดวกสบายในการใช้ยานพาหนะ 4 ล้อ โดยค้นพบหลักฐานจากการขุดค้นทางโบราณคดีที่เมืองปอมเปอี (Pompeii) การเดินเรือค้าขายกับประเทศต่างๆ แถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และประเทศอื่นๆ ในทวีปเอเชีย ทำให้เกิดชนชั้นกลางซึ่งร่ำรวยจากการค้าขาย มีเสรีภาพมากขึ้น จึงสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆ ค่อนข้างอิสระ รวมทั้งการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จนกระทั่งมีการกล่าวว่าการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในอาณาจักรโรมัน เนื่องจากการเดินทางที่สะดวกสบาย และจุดแวะพักระหว่างเมืองได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญสถานที่พักมีหลากหลายระดับ เช่น วิลลา (Villa) ทาเวริน (tavern) สำหรับผู้มีฐานะดี สำหรับผู้มีฐานะกลางได้แก่ โรงเตี๊ยม (inn) ฮอสปิเทียม (Hospitium) ซึ่งเป็นที่พักและการบันเทิงด้วย นอกจากนี้ยังมีการแยกกลุ่มนักท่องเที่ยวด้วย คือ พื้นที่แถบอ่าวเนเป็ล (Naple Bay) เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดของชาวโรมันที่เกษียณอายุ ส่วนคูเม (Cemae) เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนิยม โคลอสเซียม (Colosseum) ซึ่งเป็นสถานที่ต่อสู้สำหรับการต่อสู้ด้วยอาวุธอย่างทรูโหดระหว่างคนกับคน คนกับสัตว์ ซึ่งคนคือนักสู้เดนตาย (Gladiator) ได้แก่ เซลยศึก นักโทษคดีอุกฉกรรจ์ที่ถูกพิจารณาแล้วว่ามีความผิด ผู้นำถือศาสนาคริสต์ในยุคที่ยังไม่ได้รับการยอมรับว่าถูกกฎหมาย รวมถึงผู้สมัครใจเป็นนักสู้เดนตายเองเพื่อหวังเงินตราหรือสิ่งตอบแทนบางอย่าง สัตว์ป่าที่ดุร้าย ได้แก่ สิงโต เสือดำ การต่อสู้นี้ถือว่าเป็นกีฬาอดนิมอย่างหนึ่งของชาวโรมันตั้งแต่จักรพรรดิลงมาถึงประชาชนทั่วไป สถานที่แห่งนี้จุผู้ชมได้ 50,000 คน

เซอร์คัส แมกซิมัส (Circus Maximus) สถานที่สำหรับการแข่งขันรถเทียมม้าศึก (Chariot – racing) ซึ่งความนิยมของชาวโรมันที่มีต่อการแข่งขันเช่นนี้อาจเปรียบได้กับความนิยมที่มีต่อรถยนต์สูตร 1 (Formula 1) ในปัจจุบันก็ว่าได้ สถานที่นี้จุผู้ชมได้มากถึง 150,000 คน และการแข่งขันมีทุกวัน วันละมากกว่า 24 เที่ยว

โรมัน ฟอรัม (Roman Forum) สถานที่ซึ่งเดิมเคยเป็นเพียงตลาดนัดธรรมดาแล้วเปลี่ยนมาเป็นศูนย์รวมแห่งวิถีชีวิตประจำวันของชาวโรมัน สถานที่นี้ประชาชนมาทำกิจกรรมต่างๆ เช่น พบปะ สังสรรค์ ซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า ฟังนักพูดที่มีชื่อเสียง เทวสถานซึ่งเป็นที่สถิตของรูปปั้นสัญลักษณ์ของเทพเจ้าต่าง ๆ ที่ชาวโรมันนับถือ สถานที่ทรงเทพเจ้า (oracle) ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างคนกับเทพเจ้าผ่านผู้ทรง

สถานที่อาบน้ำแบบโรมัน (Roman bath) ซึ่งมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น อาบน้ำร้อนหรือน้ำเย็น นวดตัว อบไอน้ำ ออกกำลังกาย เล่นเกม อ่านหนังสือ แม้กระทั่งพบปะสังสรรค์ ชาวโรมันทั้งยังมีและยากจนนิยมอาบน้ำหมู่ สถานที่อาบน้ำเหล่านี้เปิดเป็นสาธารณะประโยชน์โดยคิดค่าใช้จ่ายไม่แพง ในกรุงโรมมีสถานที่อาบน้ำสาธารณะถึง 800 แห่ง

สมัยกลาง (The Middle Ages)

สภาพของสังคมในยุคกลางเป็นสังคมปิด ระบบที่ใช้เรียก “ศักดินาสวามิภักดิ์” (Feudalism) ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงพึ่งพิงกันในระหว่างท้องถิ่น ระหว่างนาย (lord) กับผู้สวามิภักดิ์ (vassal) เพื่อความอยู่รอดท่ามกลางความไม่ปลอดภัยรอบด้าน ทางด้านการเมืองการปกครองเกิดภาวะสุญญากาศ ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของคริสต์ศาสนา

ศูนย์กลางการค้าขายและการเดินทางได้เปลี่ยนจากศูนย์กลางที่กรุงโรมในอิตาลีเป็นเมืองสำคัญทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กรุงคอนสแตนติโนเปิล (Constantinople) หรือเมืองอิสตันบูล (Istanbul) ในประเทศตุรเคีย (Türkiye) ปัจจุบัน เมืองที่เป็นศูนย์กลางการค้าขายและการเดินทาง กรุงคอนสแตนติโนเปิล (Constantinople) กรุงแบกแดด (Baghdad) การเดินทางส่วนใหญ่ของประชาชนในยุคกลาง เป็นการเดินทางของนักเดินทางเฉพาะกลุ่มและเฉพาะวัตถุประสงค์ เช่น กลุ่มผู้มีอำนาจและกำลังทหารได้เดินทางไปทำสงครามครูเสด (Crusade) เพื่อช่วงชิงนครศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา คือ นครเยรูซาเลม คืบจากผู้ยึดครองที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือกลุ่มศาสนิกชนที่เดินทางไปจาริกแสวงบุญที่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ

การเดินทางเพื่อจาริกแสวงบุญ

ภายใต้แนวความคิดของศาสนาคริสต์ที่ถูกปลูกฝังความเชื่อแก่ประชาชนทุกระดับชั้นส่งผลให้ประชาชนมีจิตศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะเดินทางไปยังดินแดนศักดิ์สิทธิ์ (Holy Land) ที่นครเยรูซาเลม (Jerusalem) ในประเทศอิสราเอล (Israel) ในปัจจุบัน แม้ว่าการเดินทางไปจะต้องเดินทางรอนแรมเป็นระยะทางไกลเต็มไปด้วยภัยอันตรายรอบด้าน แต่นักแสวงบุญเหล่านั้นก็มุ่งมั่นไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อให้ใกล้ชิดกับพระเจ้ามากที่สุด พร้อมกันนั้นการค้นพบสถานที่ประสูติ สถานที่ที่ถูกตรึงไม้กางเขนและสถานที่ที่เป็นสุสานตามคัมภีร์ไบเบิลฉบับพันธสัญญาใหม่ของกษัตริย์คอนสแตนตินและพระนางเฮเลนนา พระราชมารดา เป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ก่อให้เกิดกระแสการจาริกแสวงบุญ นอกจากสถานที่สำคัญทางศาสนาในปาเลสไตน์แล้ว สถานที่สำคัญในยุโรปเองได้แก่ โบสถ์ วิหารของคริสตจักรโรมันคาทอลิก สุสานนักบุญปอลและปีเตอร์ในกรุงโรม รวมถึงโบสถ์ วิหารที่ก่อสร้างด้วยศิลปะกอทิก

(Gothic) ที่สร้างขึ้นในสเปนและฝรั่งเศส ซึ่งเป็นอาคารที่มีโครงสร้างเด่นเรื่องความสูง ชุ่มโค้ง หลังคาทรงกรวยแหลม หน้าต่างบานสูงแต่งกระจกสี ซึ่งกล่าวกันว่า ความสูงเหล่านั้นจะพาไปใกล้ชิดกับพระเจ้ามากขึ้น เกิดการรวมกลุ่มกันออกเดินทางเป็นหมู่คณะ เพื่อไปจาริกแสวงบุญ ตลอดจนมีการพัฒนาเปิดกิจการโรงแรม บริการที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม สำหรับผู้ที่เดินทางไปจาริกแสวงบุญ

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance Ages)

เป็นการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการค้า ปรากฏเป็นหลักฐานชัดเจนคือบันทึกการเดินทางของมาร์โค โปโล ซึ่งเดินทางไปยังประเทศจีน

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หมายถึง การที่ชาวยุโรปได้หันไปศึกษาศิลปวิทยาการต่างๆ ของกรีกและโรมันโบราณ โดยมีการฟื้นฟูดังนี้

- 1.ด้านการค้า
- 2.ด้านการเดินทางเกิดการเดินทางที่เรียกว่า “Grand Tour”
- 3.ด้านการคิดค้นผลงานทางวิทยาศาสตร์
- 4.ด้านการประดิษฐ์เครื่องจักรใช้แทนแรงงานคน
- 5.ด้านการค้นพบและการสำรวจ

การเดินทางในสมัยใหม่ (Modern Ages Travel)

ประวัติศาสตร์สมัยใหม่เริ่มตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ไปจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อเศรษฐกิจโลกขยายตัวขึ้น ความต้องการวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าให้มากขึ้น จึงทำให้นักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษเป็นชาติแรก ผลิตเครื่องจักรไอน้ำเพื่อใช้ในโรงงานทอผ้า ต่อจากนั้นก็ได้นำเครื่องจักรไอน้ำมาใช้ในการเดินเรือและอุตสาหกรรมอื่นๆ การนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน มีส่วนสำคัญต่อการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) ส่งผลให้เกิดการคิดค้นยานพาหนะ ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่อง จักร โดยใช้พลังงานในรูปแบบแตกต่างกัน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในปี ค.ศ. 1830 ได้เกิดขบวนรถไฟขนส่งผู้โดยสารขึ้นครั้งแรกแล่นระหว่างเมืองแมนเชสเตอร์

(Manchester) และลิเวอร์พูล (Liver Pool) ในประเทศอังกฤษ ต่อมาในปี ค.ศ. 1841 โทมัส คูก (Thomas Cook) ได้เปิดธุรกิจบริษัทนำเที่ยวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเริ่มต้นนำเที่ยวโดยทางรถไฟในประเทศอังกฤษก่อน แล้วขยายการนำเที่ยวไปสู่ประเทศอื่นๆ ในยุโรป และสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1879 ในปีคริสต์ศตวรรษ 1902 เฮนรี ฟอร์ด (Henry Ford) ได้ผลิตรถยนต์คันแรกขึ้นในสหรัฐอเมริกา และในปี ค.ศ. 1903 พี่น้องสก็อตต์ (Wright) ได้ผลิตเครื่องบินลำแรก หลังจากนั้นประมาณสองทศวรรษ ยานพาหนะดังกล่าวก็ได้แพร่หลายไปยังส่วนต่างๆ ของโลก เครื่องบินได้พัฒนาขึ้นตามลำดับ

วิวัฒนาการการท่องเที่ยวของไทย

สมัยสุโขทัย เพื่อการค้าขาย และทางศาสนาส่วนมากเป็นการเดินทางภายในประเทศเท่านั้น

สมัยอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางของพระมหากษัตริย์และคณะทูต มีการเดินทางเข้ามาของชาวต่างชาติ

สมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ 3 มีการทำการค้ากับต่างชาติโดยเฉพาะประเทศจีน

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นโดย พระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ครั้งทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ได้มีการส่ง เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยไปเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. 2467 ได้มีการจัดตั้งแผนกโฆษณาของการรถไฟขึ้น ทำหน้าที่รับรอง และ ให้ความสะดวก แก่ นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทย รวมทั้ง การโฆษณาเผยแพร่ ประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

พ.ศ. 2492 สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว

พ.ศ. 2502 องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า "อสท."

พ.ศ. 2522 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า "ททท."

บทที่ 3

ระบบการท่องเที่ยวและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ระบบการท่องเที่ยว

ระบบ (system) หมายถึง กลุ่มของสิ่งซึ่งมีลักษณะประสานเข้าเป็นสิ่งที่เดียวกันตามหลักแห่งความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันด้วยระเบียบของธรรมชาติ หรือ หลักเหตุผลทางวิชาการ

สิ่งต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กันและมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นระเบียบขั้นตอน

การท่องเที่ยวเป็นการศึกษาที่มีหลักการมีลักษณะซับซ้อนตั้งแต่....

พฤติกรรมของการเลือกซื้อ

กระบวนการรับรู้ของมนุษย์

การตัดสินใจซื้อ

การวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

+เลือกไปเที่ยวที่ไหน

+เพราะอะไรถึงอยากไปที่นี่

+ตัดสินใจซื้อหรือเดินทาง

ระบบการท่องเที่ยว

1. Market

ตลาดเป็นจุดเริ่มต้นของระบบ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ซื้อ และตัดสินใจว่าจะซื้อการท่องเที่ยวหรือไม่
เมื่อใด รูปแบบไหน

การท่องเที่ยวประกอบด้วย Buyer + Product/Service + Seller

Buyer มี 2 ประเภท

ผู้ซื้อที่เป็นผู้บริโภค (Consumer) คือ ผู้ท่องเที่ยวทั่วไป จะเป็นผู้ตัดสินใจในการซื้อและการจัดการเดินทางด้วยตนเอง หรือผ่านบริษัทนำเที่ยว

ผู้ซื้อระดับองค์กร คือ ผู้ซื้อที่ไม่ได้บริโภคด้วยตนเอง แต่เป็นผู้ตัดสินใจซื้อและการจัดซื้อให้ผู้บริโภคคนอื่น เช่น Company Outing Trip, Convention Organization , Incentive Travel Organization

Buyer Decision

*ปัจจัยทางจิตวิทยา มาจากครอบครัว สภาพแวดล้อม เช่น การรับรู้ เรียนรู้ เจตคติ บุคลิกภาพ เช่น ราคาสูง คุณภาพดี

*ความสำคัญของการซื้อ คือการซื้อสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน เช่น บางคนซื้อทัวร์แบบเหมาจ่าย เพราะเรื่องที่พัก แหล่งท่องเที่ยว

*ฐานะทางการเงินของนักท่องเที่ยว รายได้ การเก็บออม จังหวะการซื้อ เช่น ช่วงนอกฤดูกาล

*บุคลิกลักษณะจะมีผลต่อการตัดสินใจและความพึงพอใจในการซื้อ

*ความกดดันด้านเวลา

*กลุ่มสังคมมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมการซื้อ เช่น การเดินทางไปต่างประเทศ การใช้บัตรเครดิต

*วัฒนธรรมมีผลต่อความต้องการและการตัดสินใจซื้อ เช่น คนจีนชอบอาหารการกิน คนไทยชอบซื้อปิ้ง

Product

สินค้าทางการท่องเที่ยว ต่างจาก สินค้าทั่วไปอย่างไร???

สินค้าทั่วไป ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าเป็นหน่วยเดียวได้

สินค้าทางการท่องเที่ยว ผู้บริโภคจะต้องบริโภคสินค้าหลายส่วน

Seller / Producer

แบ่งได้ 2 กลุ่ม

กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน

เช่น ด้านที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม บริษัทจัดนำเที่ยว สวนสามพราน ร้านเสริมสวย
ปั้มน้ำมัน ธนาคาร เจ้าของสวนสนุก

ผู้ผลิตในภาครัฐบาล จะขายสินค้าทางการท่องเที่ยวทั้งหมดในขอบเขตที่ตนรับผิดชอบ ไม่ระบุเจาะจงว่า
เป็นชนิดใด เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมป่าไม้ กรมเจ้าท่า กรมอุทยาน

ในการศึกษาตลาดท่องเที่ยวต้องคำนึงถึง.....

Need Maslow

Perception & Learning

การรับรู้ เป็นกระบวนการที่นักท่องเที่ยวติดตามและรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว แต่ละคนมีการรับรู้ที่ต่างกัน
เช่น ดูทีวี อ่านนิตยสาร อ่านรีวิว มีคนแนะนำ

การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นและมีการ
ตอบสนอง

การเรียนรู้เกิดจากเจตคติ ความเชื่อถือ ประสบการณ์ในอดีต เช่นการรับบริการไม่ดี

2.Travel

รูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยว

ตามวัตถุประสงค์

ตามจุดหมายปลายทาง

ตามรูปแบบการท่องเที่ยว

ตามระยะเวลา

ตามลักษณะรายการ

ส่วนแบ่งทางการท่องเที่ยว

Segmentation คือ การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคตามลักษณะเฉพาะ เพราะเราไม่สามารถตอบโจทย์ทุกคน ทุกอย่างได้ จึงต้องเลือกว่าลูกค้ากลุ่มไหนที่เราจะตอบโจทย์เขาได้ดีมากๆ

ส่วนแบ่งทางการท่องเที่ยว หมายถึง ส่วนแบ่งตลาดการท่องเที่ยว ที่มีกระบวนการแบ่งตลาดผู้บริโภคที่มีความต้องการคล้าย ๆ กันออกเป็นกลุ่ม แล้วเลือกทำตลาดเฉพาะกลุ่มที่เห็นว่าสามารถขายได้

นำไปสู่การพัฒนาส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix)

Segmentation 4 ด้าน

Demographic Segmentation หรือ การแบ่งส่วนตลาดด้วยหลักประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา ศาสนา เชื้อชาติ สัญชาติ

Geographic Segmentation หรือ การแบ่งส่วนตลาดด้วยหลักภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง เช่น จังหวัด ประเทศ

Behavioral Segmentation หรือ การแบ่งส่วนการตลาดด้วยหลักพฤติกรรมศาสตร์ เช่น รูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyles), “Brand”, โอกาส ความถี่ในการใช้,ความภักดี(Loyalty)

Psychographic Segmentation หรือ การแบ่งส่วนตลาดด้วยหลักจิตวิทยา เช่น ความชื่นชอบ , ฐานะทางสังคม ค่านิยม ,บุคลิกภาพของผู้ใช้ ,ชนชั้นทางสังคม

3.Destination

ประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจและการบริการ (The Attractions and Services)

ถ้าสินค้าและบริการมีประโยชน์และคุณค่า นำไปสู่ กระบวนการซื้อซ้ำ(Repeat)

กระบวนการตัดสินใจซื้อ มี 5 ขั้นตอน

การรับรู้ความต้องการ -> การค้นหาข้อมูล -> การประเมินทางเลือก -> การตัดสินใจซื้อ -> ความรู้สึกหลังการซื้อ

4. Marketing

เป็นกระบวนการที่มีส่วนประกอบต่าง ๆ หลายอย่าง ได้แก่ การศึกษาวิจัยพฤติกรรมผู้บริโภค การศึกษาวิจัยสิ่งแวดล้อมทางการตลาด การพัฒนาจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว การคิดค้นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวและจุดหมายปลายทางใหม่ๆ การหาวิธีการจูงใจให้เกิดความสนใจในการเดินทางมากขึ้น ความโดดเด่นและแตกต่างเป็นสิ่งที่จะทำให้คุณเป็นตัวเลือกรักๆ ของลูกค้าเสมอ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยว ปัจจัยหลักเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

*ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

*การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

*กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว

*ฤดูกาลท่องเที่ยว

ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

1. เพศ

2. อายุ

2.1 กลุ่มวัยเด็ก (ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี)

2.2 กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 15-24 ปี)

2.3 กลุ่มวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 35-44 และ 45-54 ปี)

2.4 กลุ่มวัยเกษียณ (ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป)

3.อาชีพ

4.ระดับการศึกษา

5.ระดับรายได้

6.สถานภาพสมรส

7.ถิ่นพำนัก

การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว

ฤดูกาลท่องเที่ยว

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้

ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (ด้านประวัติศาสตร์, ด้านวัฒนธรรมและสังคม, ด้านบันเทิงและความเพลิดเพลิน)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คือ วัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือเหตุการณ์ที่สืบสานกันมาตั้งแต่อดีต โบราณสถาน โบราณวัตถุ สงคราม ศาสนา ผู้คนที่อาศัยในท้องถิ่น วีรบุรุษ วีรสตรี ชนชั้นปกครอง

ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสังคม

รูปธรรม : ลักษณะความเป็นอยู่ ภาษา เทศกาล ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ศิลปหัตถกรรม การละเล่น การแต่งกาย สภาพบ้านเรือน ฯลฯ

นามธรรม : ความเชื่อ ทศนคติ ภูมิปัญญาชาวบ้าน อธิยาศัยไมตรีและการต้อนรับ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านบันเทิงและความเพลิดเพลิน

สถานที่หรือกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงและความเพลิดเพลินให้แก่นักท่องเที่ยว

3. ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรงเท่านั้น

ในระบบเศรษฐกิจคำว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึงภาคเศรษฐกิจที่รวมธุรกิจทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจสินค้าและของที่ระลึก ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง

ธุรกิจบันเทิงและเพลิดเพลิน ธุรกิจการพิมพ์ การบริการด้านการเงิน การบริการด้านสาธารณสุข สุขอนามัย

ผู้ผลิตยานยนต์ เครื่องบิน อุปกรณ์สื่อสาร ธุรกิจก่อสร้าง สินค้าเกษตร การขนส่งสินค้า คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ธุรกิจนันทนาการ : ธุรกิจสวนสนุก ธุรกิจบันเทิงของสถานบันเทิงต่าง ๆ ธุรกิจการศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว

องค์ประกอบสนับสนุนการท่องเที่ยว

1. ข้อมูลข่าวสารของการท่องเที่ยว

1.1 ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการเผยแพร่ให้คนในท้องถิ่น

- การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว
- การอบรมนำเที่ยวให้แก่คนในท้องถิ่น

สื่อที่ใช้

สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ผู้นำท้องถิ่น สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

1.2 ลักษณะข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยว

- รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว งานเทศกาล แผนที่ ท่องเที่ยว
- การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงนักท่องเที่ยว เช่น การ นำเสนอรายการนำเที่ยวในราคาพิเศษ การลดราคาห้องพัก
- การแนะนำและการเตือนนักท่องเที่ยวให้ทราบสิ่งที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ

สื่อที่ใช้

สิ่งพิมพ์ ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา ฯลฯ

2. ความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง

2.1 ระบบสนับสนุนความปลอดภัย

- การแนะนำให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว
- การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เช่น ตำรวจท่องเที่ยว ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว
- การแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันระวังตนเอง
- การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีป้ายแสดงเตือนภัย
- การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

2.2 การอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง

ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ ตกแต่งท่าอากาศยานให้สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของประเทศและมีความสะดวกสบายในการใช้บริการ มีระบบการขนส่งกระเป๋าผู้โดยสารที่รวดเร็ว และถูกต้อง มีบริการการขนส่งระหว่างท่าอากาศยานกับสถานีขนส่งในพื้นที่ มีสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว

3. โครงสร้างพื้นฐาน

ระบบไฟฟ้า

ระบบประปา

ระบบสื่อสาร

ระบบสาธารณสุข

ระบบขนส่งสาธารณะ

4. การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชน

องค์กรของรัฐและเอกชน

- ทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมและให้คำปรึกษา รวมทั้งจัดหา จัดเก็บ รวบรวมสถิติ ตัวเลข และข้อมูลต่าง ๆ
- ดูแล ประสานงานการวางแผน และดำเนินงาน ตามแผนที่วางไว้ระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน

บทที่ 4

ประเภทและสถิติของนักท่องเที่ยว

ความหมายของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว (tourist) ตามความหมายของสนธิบัตรชาติที่ได้ให้คำนิยามไว้ในปี พ.ศ. 2480 ว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่มีใช้บ้านเมืองที่อาศัยอยู่เป็นประจำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และได้ขยายความต่อไปอีกว่า บุคคลเช่นใด นับเป็นนักท่องเที่ยว และบุคคลเช่นใดไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ที่เดินทางเพื่อพักผ่อนหรือเพื่อสุขภาพ ผู้ที่เดินทางไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ที่เดินทางเพื่อทำธุรกิจการค้าบางประการ ผู้ที่เดินทางมากับเรือที่เพลินตา กับทิวทัศน์สองฝั่งน้ำ แม้จะแวะพักอยู่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

2. บุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้เดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งประกอบธุรกิจที่มีรายได้ในประเทศนั้น โดยจะมีสัญญาไว้กับผู้ใดหรือไม่ก็ตาม ผู้เดินทางมาเพื่อตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวรในประเทศนั้น ผู้เดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศของตน

ผู้เดินทางเพื่อเข้าไปเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในที่ที่จัดไว้เป็นหอพักนักเรียนนักศึกษา

ผู้เดินทางผ่านโดยมิได้แวะลงจากยานพาหนะเลย แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นเวลามากกว่า 24 ชั่วโมง ก็ตาม

ผู้ลี้ภัยทางการเมือง หรือผู้ลี้ภัยทางศาสนา ไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ลี้ภัยสงคราม เช่น นายทักษิณ ชินวัตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 สหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization- IUOTO) ได้หยิบยกคำนิยามของนักท่องเที่ยวมาพิจารณาใหม่ และได้ตกลงให้นักเรียน หรือนักศึกษาต่างประเทศ นับเป็นนักท่องเที่ยวด้วย เพราะค่าใช้จ่ายของนักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นมาจากต่างประเทศ นอกจากนั้นยังให้เรียกผู้เดินทางที่ตั้งใจมาท่องเที่ยว ณ ประเทศหนึ่ง แต่อยู่ไม่ถึง 24 ชั่วโมง ว่าเป็นนักทัศนาจร (excursionist) ซึ่งรวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางผ่านประเทศโดยมิได้ออกจากบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้เดินทางผ่านสนามบินด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ได้จำกัดความของคำว่านักท่องเที่ยวขึ้นใหม่ ว่ามีกิจกรรมที่มีเงื่อนไขเกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการคือ

1. ต้องเดินทางจากที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และด้วยความสมัครใจ
3. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง โดยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

พร้อมทั้งให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า “ผู้มาเยือน” (Visitor) แทนคำว่า “นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน” (Tourist) โดยระบุว่า ผู้มาเยือนมีความหมาย 2 ประการ คือ 1. นักท่องเที่ยว (Tourist) คือ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวที่พักอยู่ในประเทศที่มาเยือนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงและเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทัศนศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อธุรกิจ หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา เป็นต้น 2. นักทัศนาจร (Excursionist) คือ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นอกจากนี้ที่ประชุมยังเพิ่มเติมคำจำกัดความของคำว่า “นักท่องเที่ยว” (Tourist) ว่าหมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักอาศัยของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่มีใช้การไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวจำแนกเป็น - นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourist or International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย

- นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรในประเทศไทยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติที่พำนักอาศัยถาวรในประเทศไทยก็ได้ และมีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่พำนักถาวรนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้นิยามศัพท์ทางนักท่องเที่ยวเพื่อใช้ในงานสถิติ ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Visitor) คือ บุคคลที่มีถิ่นที่พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย เดินทางเข้ามาเพื่อประกอบภารกิจใดๆ ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใดในราชอาณาจักรไทย

1.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

1.2 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (International Excursionist) คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งไม่ได้ค้างคืน

2. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Visitor) คือ บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ประจำ เพื่อประกอบภารกิจใดๆ ทั้งนี้ต้องไม่ได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้น ๆ จากผู้ใด ณ สถานที่แห่งนั้น

2.1 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปพักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยในปัจจุบัน แต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน

2.2 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (Domestic Excursionist) คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยที่ได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยในปัจจุบัน

หากจะแบ่งนักท่องเที่ยวให้เป็นที่เข้าใจในระดับสากล สามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

นักท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourist) คือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

นักท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourist) คือนักท่องเที่ยวจากในประเทศเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) คือนักท่องเที่ยวในประเทศไทยหรือต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้นๆ เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของตน

การแบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้อีกลักษณะหนึ่ง โดยแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. นักท่องเที่ยวประเภทหรูหรา
2. นักท่องเที่ยวประเภทระดับกลาง
3. นักท่องเที่ยวประเภทระดับมวลชน

นักท่องเที่ยวประเภทหรูหรา เป็นนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง มักเรียกร่องบริการทางการท่องเที่ยวชนิดหรูหรา และพร้อมที่จะจ่ายค่าบริการในอัตราสูง ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีกำไรต่อหน่วยสูงจากการขายบริการให้นักท่องเที่ยวประเภทนี้ โดยปกตินักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีจำนวนไม่มากนัก มักจู้จี้และเอาใจยากแต่จ่ายดี

นักท่องเที่ยวประเภทระดับกลาง เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่มีรายได้ปานกลางไม่จู้จี้ หรือเรียกร่องบริการทางการท่องเที่ยวมากเหมือนนักท่องเที่ยวประเภทหรูหรานักท่องเที่ยวประเภทระดับกลางนี้ มักเป็นนักท่องเที่ยวที่อารมณ์ดี มุ่งความสนุกสนานเป็นสำคัญ โดยมีบริการทางการท่องเที่ยวที่ไม่ต้องหรูหรามากนัก

นักท่องเที่ยวประเภทระดับมวลชน เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่มีจำนวนมากที่สุด ส่วนมากมีรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้ประจำ ต้องการบริการทางการท่องเที่ยวแบบพื้นๆ ในราคาถูก เอาใจง่าย นักท่องเที่ยวประเภทนี้เพิ่งจะเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง โดยได้รับการจูงใจจากการโฆษณา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 6 ประเภท เพื่อประโยชน์ในงานสถิติดังต่อไปนี้ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (international visitor) บุคคลที่มีได้มีที่พำนักถาวรในราชอาณาจักรไทย เดินทางเข้ามาเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใด ๆ ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ในราชอาณาจักรไทย

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (international tourist) คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย แต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (international excursionist) คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยแต่ละครั้งโดยมิได้ค้างคืน

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (domestic visitor) คือ บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำของเขา เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา การประชุม สัมมนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใด ๆ ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้น ๆ จากผู้ใด ณ สถานที่แห่งนั้น

นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (domestic tourist) คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปค้างคืน นอกที่พำนักอาศัยปัจจุบันแต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน

นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (domestic excursionist) คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

องค์ประกอบของความต้อองการของนักท่องเที่ยว

ทรัพยากรท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

การต้อนรับที่อบอุ่น

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ผู้ให้บริการนำเที่ยว

จากทฤษฎีของมาสโลว์ สามารถกำหนดลักษณะของสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวออกเป็น 7 ประการคือ

การท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ทดแทนความต้องการที่ขาดหาย

สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจให้เกิดแรงกระตุ้นในการท่องเที่ยว

ภาพลักษณ์ ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวเป็นสิ่งกระตุ้นการท่องเที่ยว

ข้อมูลข่าวสาร สื่อประเภทต่างๆ เป็นสิ่งกระตุ้นการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การเดินทางเป็นสิ่งกระตุ้นทางการท่องเที่ยว

ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งกระตุ้นการท่องเที่ยว

สิ่งกระตุ้นเป็นสิ่งที่มีความหมายและกำหนดรูปแบบด้วยตัวของมันเอง

แรงจูงใจที่ทำให้คนเดินทางจำแนกออกเป็น 2 ประเภท แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวมีทั้ง แรงผลัก Push Factors ความต้องการที่เกิดขึ้นจากสภาวะภายในที่ต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวและในขณะเดียวกัน สิ่งดึงดูดใจให้เลือกเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้นั้นขึ้นกับแรงดึง Pull Factors ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว

1. ปัจจัยดึง (Pull Factors) คือปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจได้ง่ายขึ้นในการเลือกจุดหมายปลายทาง เช่นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การลดราคาโรงแรมช่วงหน้าฝน เทศกาล งานสำคัญต่างๆ ล้วนแต่เป็นเป็นแรงดึงดูดสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทาง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางเทคโนโลยี สื่อ
2. ปัจจัยผลัก (Push Factors)
  1. ความต้องการทางกายภาพ physical เช่น หากเราต้องทำงานหนัก ร่างกายก็ย่อมต้องการพักผ่อน การเดินทางท่องเที่ยวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการพักผ่อน
  2. หลีกหนีความจำเจ ความเครียด Escape เช่น การเดินทางไปทำงานและกลับบ้าน ทำงานเหมือนเดิมทุกๆ วัน การเจอสภาพรถ
  3. ต้องการพบสิ่งใหม่ๆ สถานที่ใหม่ๆ Novelty
  4. ความภูมิใจที่ได้ไปในสถานที่ใหม่ๆ Esteem / Presting
  5. การเดินทางซึ่งเกิดจากความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ชนชาติ การดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากที่อยู่เดิม To know and to understand / Educational Vacation
  6. ความต้องการเดินทางเพื่อให้โอกาสในการเข้าสังคม และหาโอกาสที่จะติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ๆ Social interaction

1. รูปแบบท่องเที่ยวตามลักษณะการจัดการเดินทาง Group Inclusive Tour (G.I.T.)

คือ การจําหน่ายเที่ยวเป็นกลุ่มให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางกับบริษัทนำเที่ยวสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท

1. กรุ๊ปจัดหรือทัวร์จัด เป็นการจําหน่ายเที่ยวในลักษณะเป็นหมู่คณะ นักท่องเที่ยว มาซื้อรายการนำเที่ยวจากหน้าร้าน โดยบริษัทจะจัดโปรแกรมท่องเที่ยวแบบต่างๆ (Package Tour) ไว้ให้เลือกตามความต้องการในราคาที่แตกต่างกัน

2. กรุ๊ปเหมาหรือทัวร์เหมา เป็นการจําหน่ายเที่ยวให้กับลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางเฉพาะหมู่คณะของตน อาจเรียกว่า (Incentive Group หรือ Charter Group)

Foreign Independent Tour or Free Independent Traveler (F.I.T.)

เป็นการจําหน่ายเที่ยวส่วนบุคคลหรือครอบครัว หรือผู้ที่ต้องการท่องเที่ยวตามลำพัง ไปยังจุดหมายปลายทางที่ตนต้องการและมีอิสระในการเดินทาง โดยมากจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทั้งลักษณะที่ลูกค้าจัดการเดินทางด้วยตัวเองโดยซื้อบริการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวในขณะที่พํานักอยู่ในประเทศไทย หรือซื้อบริการผ่าน

บริษัทนำเที่ยวในประเทศของตนก็ได้ การจัดการการนำเที่ยวแบบนี้ไม่จำเป็นต้องมีรายการนำเที่ยวจัดไว้เป็นตารางแน่นอน

2. รูปแบบของการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์และถิ่นพำนักของนักท่องเที่ยว

2.1 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourist)

Outbound Tourism – ผู้ที่มีถิ่นอาศัยในประเทศหนึ่งแล้วเดินทางไปยังต่างประเทศ

Inbound Tourism – หมายถึง ผู้ที่มีถิ่นอาศัยอยู่ที่ประเทศอื่นแล้วเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศนี้

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (Foreigner)

นักท่องเที่ยวโพ้นทะเล (Overseas Tourist)

นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักชั่วคราวในต่างประเทศที่ไม่ใช่ถิ่นฐานเดิมของตน (Expatriate)

2.2 การท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism) คือ การท่องเที่ยวเฉพาะภายในอาณาเขตของประเทศนี้

3. รูปแบบการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

การท่องเที่ยวเพื่อการเพลิดเพลินและพักผ่อน

การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ

MICE เช่น รัฐมนตรีที่มาประชุมเอเปค(APEC)

การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ

- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism)
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา (Health and Sport Tourism)
- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Culture Tourism)
- การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism)
- การท่องเที่ยวเพื่อศึกษา (Education Tourism)

ระบบข้อมูลและสถิติการท่องเที่ยว

Data = รายละเอียด ข้อเท็จจริง ตัวเลขที่เก็บรวบรวมมา เช่น รายได้หรือไม่เป็นตัวเลขก็ได้ เช่น เพศ อาชีพ

Information = เป็นข้อมูลประเภทหนึ่ง อยู่ในลักษณะบรรยายความ อาจมีตัวเลขปนอยู่บ้าง เพื่อเล่าเหตุการณ์ / ให้ข้อมูลความจริง

Statistics = วิธีการเก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลข แล้วนำตัวเลขมาประมวลผล เสนอเป็นตาราง กราฟ

Statistics Data = ข้อมูลหลายๆค่าในเรื่องเดียวกันที่นำมารวมกัน

ประเภทของข้อมูล

Qualitative Data : ตามคุณสมบัติ มีลักษณะเป็นข้อความ ไม่ใช่ตัวเลข

Quantitative Data : ตามปริมาณ มีลักษณะเป็นตัวเลข

Timing Data : ตามช่วงเวลา ฤดูกาล

Geographic Data : ตามพื้นที่ ภูมิศาสตร์

การรู้ข้อมูลและสถิติการท่องเที่ยวจะมีประโยชน์อย่างไร

ช่วยให้เกิดการขยายงาน ลงทุนเพิ่ม

ช่วยในการเตรียมการจัดหา พัฒนาบุคลากร

วางนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว

ข้อมูลสำคัญเพื่อการเก็บสถิติ

Country of Origin

Number of Visitors

Length of Stay

Visitor Day

Per-Capita Spending

Reason for visits

Type of Accommodation

Type of Transportation Used

Time Period of Tourist Arrivals

Socioeconomic Profiles

องค์ประกอบของกระบวนการทางสถิติ

เก็บรวบรวมข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลและแปลความหมาย

นำเสนอข้อมูล

บทที่ 5

ทรัพยากรท่องเที่ยว

ทรัพยากร หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัด มักเน้นเฉพาะสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

ทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มีคุณค่ามนุษย์สร้างขึ้น ที่หมายถึงชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชนนั้น รวมถึง หลักฐานทางโบราณคดี เทศกาล งานประเพณีประจำปี หรือหมายถึง ทรัพยากรนันทนาการ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น และหลักฐานทางโบราณคดีหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในยุคต่างๆ ซึ่งมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการพักผ่อนหย่อนใจและประกอบกิจกรรมนันทนาการ อันนำมาซึ่งความพึงพอใจและความสุขในรูปแบบต่างๆ

ความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยว

- * เป็นสิ่งดึงดูดใจให้มีการเดินทางท่องเที่ยว : สนใจในสิ่งแปลกใหม่ในเทศกาลประเพณีและวัฒนธรรม
- * เป็นที่มาของรายได้
- * ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น:นำไปสู่การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก
- * สร้างความภาคภูมิใจให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่
- * สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาบรรพชน
- * ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนา
- * ให้ความรื่นรมย์แก่กิจกรรมการท่องเที่ยว
- * ช่วยเปิดโลกทัศน์และเสมือนเป็นห้องปฏิบัติการจริง

ลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource Attributes)

กรรมสิทธิ์/การถือครอง (ownership)

ทิศทางการดำเนินการ (orientation) : การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเข้ามาใช้พื้นที่ (User Fees)

ลักษณะพื้นที่ท่องเที่ยว (special configuration) : ลักษณะทางภูมิศาสตร์+ขนาดพื้นที่+แหล่งท่องเที่ยวเฉพาะจุด

ลักษณะความเป็นของแท้/ดั้งเดิม (Authenticity)

ความหายากในโลก/ภูมิภาค/ประเทศ (scarcity: international/ regional/ national)

สถานภาพ (status) ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลัก (primary tourism resources)

ความสามารถในการรองรับ (carrying capacity)

ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง (accessibility)

ตลาด (market)

ภาพลักษณ์ (image) : ภาพที่นักท่องเที่ยวมีต่อทรัพยากรท่องเที่ยว มีผลต่อการตัดสินใจเลือก

ลักษณะที่ดีของทรัพยากรท่องเที่ยว Attraction Accessibility Infrastructure Legislation

กฎหมายและระเบียบเพื่อควบคุมดูแลให้เกิดความเรียบร้อยและปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว

จำแนกได้ 3 ลักษณะ

ตามลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ตามลักษณะพื้นที่

ตามลักษณะทำเลที่ตั้ง

การจำแนกประเภทตามลักษณะของทรัพยากรท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ(Natural Tourism Resources) หมายถึง ทรัพยากรทั้งทางด้านชีวภาพและกายภาพ ได้แก่ พื้นที่ป่า สัตว์ป่า น้ำตก ถ้ำ ชายหาด เกาะ แก่ง และปะการัง เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้มีความงดงามโดดเด่น เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการศึกษาธรรมชาติ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ (Archeological and Historical resources) หมายถึง พื้นที่ หลักฐาน และร่องรอยทางกายภาพที่เหลืออยู่ ซึ่งอาจบ่งบอกถึงสภาพความเป็นมาและพัฒนาการของสิ่งมีชีวิตทั้งในยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ ทั้งนี้รวมถึงวัตถุต่างๆที่มนุษย์สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้นด้วย ตัวอย่างของทรัพยากรการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูป เป็นต้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม รวมถึงสิ่งที่ตกทอดตามประเพณีโบราณมาสู่ชนรุ่นหลัง อาทิ ศิลปะการแสดง การแต่งกายแบบโบราณ ภาษาพื้นเมือง ความเชื่อเรื่องวิญญาณ กิจกรรมการยังชีพแบบดั้งเดิมของชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง และมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ทั้งนี้ ยังรวมถึงสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการท่องเที่ยว เช่น สวนสนุก หรือพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น และสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยวัตถุประสงค์ดั้งเดิมที่สร้างขึ้นนั้นอาจไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว แต่เป็นที่ซึ่ง

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ เช่น เชื้อน โรงงานผลิตเบียร์ โรงงานเครื่องปั้นดินเผา สวน
อู๋น และหมู่บ้านของชาวนาชาวไร่ เป็นต้น

ประเภททรัพยากรท่องเที่ยวจำแนกตามพื้นที่

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เน้นผู้ใช้ประโยชน์ (user-oriented areas) ทรัพยากรการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้
ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้ชุมชน การเข้าถึง (accessibility) เพื่อประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวจึงกระทำ
สะดวก เพราะมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆขึ้นมารองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ และสนองความ
ต้องการของผู้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มรูปแบบ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะสร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมเฉพาะ
อย่าง เช่น สวนสาธารณะในเขตเมือง สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และสวนสนุก เป็นต้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยวกึ่งธรรมชาติ (intermediate areas) มักตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนมากกว่า
ประเภทแรก แต่มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่เปิดโอกาสให้เดินทางเข้าถึงได้สะดวก ตัวอย่างทรัพยากร
ท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ที่ อาทิ รีสอร์ท อุทยาน และวนอุทยาน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ (resource-based areas) ทรัพยากรการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะมี
ลักษณะเด่นแตกต่างจากทรัพยากรในสองกลุ่มข้างต้นตรงที่มีความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมมากกว่า และนักท่องเที่ยว
มีโอกาสที่จะประกอบกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายมากกว่า เช่น การดูนก (bird watching) และการเดิน
ป่า (trekking) ความหลากหลายในการประกอบกิจกรรมนี้จะขึ้นอยู่กับทรัพยากรพื้นฐานว่าเป็นลักษณะใด หาก
ทรัพยากรพื้นฐานเป็นพื้นที่ชายทะเล ก็เหมาะสมสำหรับกิจกรรมเล่นน้ำ ว่ายน้ำ อาบแดด หรือดำน้ำ เป็น
ต้น หากเป็นพื้นที่ป่า ก็เหมาะกับกิจกรรมเดินป่า/ศึกษาธรรมชาติ หรือกิจกรรมพักผ่อนโดยการไ้เต็นท์ เป็น
ต้น อย่างไรก็ตามทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบเน้นธรรมชาตินี้ส่วนใหญ่จะอยู่ห่างไกลจากเขตชุมชน และบางแห่งการ
เดินทางเข้าถึงยังไม่สะดวกเท่าที่ควร

ประเภททรัพยากรท่องเที่ยวตามทำเลที่ตั้ง

ทรัพยากรท่องเที่ยวกลุ่ม (Nodal) คือทรัพยากรพวกนี้จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เช่น ในเมืองหลวง ชายทะเล
ภูเขา มีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ

ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเส้น (Linear) คือ ทรัพยากรท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางเป็นระยะทางยาว เชื่อมโยงจากแหล่งหนึ่งไปยังแหล่งหนึ่ง เช่น การท่องเที่ยวตามถนน ชายฝั่ง ในชนบท เส้นทางประวัติศาสตร์ เส้นทางสายไหม ตามรอยเสด็จประพาสต้น

บทที่ 6

ธุรกิจที่พักแรม

ที่พักแรม หมายถึง สถานที่ที่จัดไว้สำหรับผู้เดินทาง ลูกค้า แขก (Guest) ที่พักอาศัยค้างคืนในระหว่างการเดินทาง พร้อมให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม แก่ผู้มาพักแรม

Hotel (F) หมายถึง คฤหาสน์ อาคารขนาดใหญ่ บ้านพักขนาดใหญ่ บ้านพักของครอบครัว รวมถึงสถานที่ราชการ เช่น Hotel de Ville ศาลากลางจังหวัด Hotel dela Monnaie โรงกาษาปณั

-> Host เจ้าของบ้านหรือเจ้าบ้าน (Hosteler / hospital /Hospitality /hospice)

โรงแรม ตามพรบ.อังกฤษ คือ สถานที่ประกอบการที่ผู้ประกอบการจะต้องมีอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักไว้บริการคนเดินทางที่จ่ายค่าบริการนั้น

ตามพรบ.โรงแรมไทย(พ.ศ.2487) หมายถึง บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้น เพื่อต้อนรับสำหรับคนเดินทางหรือพักชั่วคราว ต้องประกอบด้วยการจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ให้แก่ผู้ที่พักตามความต้องการ และได้รับสินจ้าง

ต่อมาปีพ.ศ.2547 ให้ความหมายว่า “สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทาง/บุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน”

ประเภทของที่พักแรม

INN โรงแรม / into

สถานที่ขนาดเล็ก ตั้งอยู่ริมทางสำหรับนักเดินทางเข้าพักค้างคืน ไม่มีอาหาร เครื่องดื่มบริการ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก

Tavern

รองรับกลุ่มคนเมือง (Townspople) พวกนักบวช พ่อค้า มากกว่านักท่องเที่ยวที่มาจากเมืองไกลๆ เพื่อการพบปะ ติดต่อกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความคิดเห็นต่างๆ มีการจำหน่ายสุรา กาแฟ

Motel

มาจากคำรวมกันคือ Moter Car + Hotel สร้างหลายห้องพักในอาคารเดียว มีที่จอดรถติดกับห้องนอน หรือประตูติดที่จอดรถ เพื่อต้อนรับผู้เดินทางโดยทางรถยนต์บนทางหลวง (Highway)

Guest House

สถานที่ให้เช่าขนาดใหญ่ มีห้องโถงกว้าง ห้องน้ำรวม ลูกค้ายกมาพักต้องนำสัมภาระต่างๆที่จำเป็นมาเอง หาที่ทานอาหารเอง ค่าที่พักราคาถูก

Homestay

“ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท”

เริ่มมีการกำหนดมาตรฐานที่พักโดยกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547

มีลักษณะเป็นบ้านพักที่มีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการร่วมกันของชุมชนอย่างน้อย 3 หลังคาเรือนขึ้นไป โดยนักท่องเที่ยวจะต้องพักค้างแรมในบ้านเดียวกันกับเจ้าของบ้าน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน พร้อมทั้งถ่ายทอดประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว และพานักท่องเที่ยวชม แหล่งท่องเที่ยวและทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นน้ำตก ซี่จรรย์ยาน นั่งเรือ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ

Lodge

สถานที่ให้เช่าสำหรับพักอาศัยค้างคืนระหว่างการเดินทาง ให้บริการอาหารเช้า + สระว่ายน้ำ

Homelodge

“ที่พักนักเดินทาง”

หมายถึง ที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยมีอัตราค่าบริการและจัดให้มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว เจ้าของบ้านเปิดให้บริการที่พัก โดยไม่ต้องมีการรวมกลุ่มของชุมชน ซึ่งอาจมีบริการอาหารเช้า เครื่องดื่มหรือไม่ก็ได้ มีจำนวนห้องพัก ไม่เกิน 4 ห้องและรองรับไม่เกิน 20 คน

นักท่องเที่ยวอาจพักค้างแรมในบ้านเดียวกันกับเจ้าของบ้านหรือไม่ก็ได้ สามารถการประกอบกิจกรรมเพื่อหารายได้เสริม (เป็นไปตาม พ.ร.บ.โรงแรมพ.ศ.2547)

Hotel Industry

การดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ

มีการผลิตเชิงซ้อน (ภัตตาคาร บาร์ บริการนำเที่ยว บริการรับส่งผู้เข้าพัก ร้านขายของที่ระลึก สถาบันเทีง)

ลักษณะของอุตสาหกรรมโรงแรม

เป็นสิ่งก่อสร้างที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ลูกค้าต้องเข้ามาซื้อสินค้าหรือบริการ ณ ที่ตั้งของโรงแรม

ลักษณะการขาย ต้องขาย ณ จุดที่ผลิต ต้องเป็นเวลาที่ลูกค้าต้องการ ไม่ใช่ก่อนหรือหลัง ไม่สามารถจับต้องได้

ไม่สามารถเก็บผลผลิตไว้ได้ เสียได้ง่าย (Perishable Goods) ไม่สามารถผลิตในรูปแบบ Mass Productivity และยากที่จะควบคุมมาตรฐานบริการ ผู้รับบริการ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ต้องอาศัยแรงงานมนุษย์ในการผลิตเป็นส่วนใหญ่ เช่น งานบริการส่วนหน้า งานแม่บ้าน / คอมพิวเตอร์ ด้านเอกสาร แต่ไม่ได้ใช้ด้านบริการให้แก่แขก

เป็นสถานที่พักที่เปิดบริการให้ลูกค้าทุกคน ไม่มีข้อห้าม

เป็นการผลิตสินค้าด้านบริการที่สรรหาบริการด้านอื่นๆมาเสริม ทั้งจัดระเบียบและพัฒนามาตรฐานให้อยู่ระดับดีตลอดเวลา

มีการลงทุนมาก ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ประจำ

ความสำคัญของธุรกิจที่พักแรม

สถานที่ใดในโลก ล้วนต้องมีที่พักแรม

*The Mandarin Oriental Hotel ปี2419

*Shangri-la Hotel

เกิดการจ้างงาน

นำไปสู่การพัฒนาาระบบสาธารณสุขโรคที่ทันสมัย

มีส่วนช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมทางอ้อม

ประวัติความเป็นมาของธุรกิจที่พักแรม

สมัยโบราณ

ศาสนาและไสยศาสตร์เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความคิดในเรื่องไมตรีจิตมิตรภาพ

“Give and Take” Philosophy

เดินทางเพื่อศาสนา การทหาร การทูต การเมือง การค้า กีฬา สุขภาพ

“ขาน” Khans ที่พักแบบง่ายๆ ใช้พื้นดินเป็นที่นอน มีผนัง 4ด้าน เพื่อป้องกันภัย

Tavern & Inn สำหรับพ่อค้า นักแสดง นักปราชญ์

Post house ของชาวเปอร์เซีย

สมัยกลาง

โบสถ์ทำหน้าที่เหมือนโรงแรม (Inn)

Xenodocheions

เกิดการจดทะเบียนโรงแรมและสามารถโอนหรือขายต่อได้ในปี ค.ศ.1282 ที่เมืองฟลอเรนซ์ -> เกิดการเปลี่ยนแปลงจากปรัชญา “ความมีมิตรไมตรีไปสู่ธุรกิจการค้า”

สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ค.ศ.16-18

มีโรงแรม แต่บริการโดยขุนนางและอัศวิน

ปี ค.ศ.1788 โรงแรมสมัยเริ่มแรกของยุโรป “Hotel de Henri IV” 60 เตียง สร้างที่เมืองนองตซ์ (Nantes) ฝรั่งเศส

ปี ค.ศ.1865 โรงแรมแลงแฮม (Langham hotel) ใหญ่ที่สุดในลอนดอนและเป็นโรงแรมแห่งแรกที่มีลิฟต์ไฮดรอลิก (Hydraulic Lift)

ปี ค.ศ.1878 โรงแรมเอนกาดีเนอร์ คูล์ม (Engadiner Kulm) เมืองSt.Moritz เป็นโรงแรมแห่งแรกในโลกที่มีระบบไฟฟ้าภายในโรงแรม

ปี ค.ศ.1889 โรงแรมซาวอย (Savoy Hotel) ในลอนดอน เป็นโรงแรมแรกที่มีห้องน้ำหรูหราทุกห้อง / ผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เอง / มีโบสถ์ ห้องซักรีด ห้องพิมพ์หนังสือ โรงละคร บริหารงานโดย Ce'sar Ritz (ชาวสวิส)

การวัดระดับมาตรฐานโรงแรม

มาตรฐานโรงแรมระดับ 1 ดาว นอกจากเรื่องความสะอาดและปลอดภัยที่โรงแรมทุกระดับให้ความสำคัญแล้วโรงแรมเน้นการมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทั่วไป อาทิ ห้องพัก ที่มีขนาดไม่เล็กกว่า 10 ตารางเมตร พร้อมเตียงขนาด 3 ฟุต กระจกแต่งหน้า ถังขยะ โต๊ะ เก้าอี้ ภายห้องน้ำมีผ้าเช็ดตัวและกระดาษชำระไว้บริการ

มาตรฐานโรงแรมระดับ 2 ดาว มีเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งภายในโรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปไว้บริการ อาทิ ห้องพัก ที่มีขนาดไม่เล็กกว่า 14 ตารางเมตร มีตาแมว โข้วคล้องประตู พร้อมเตียงขนาด 3

ฟุต กระจกแต่งหน้า ถังขยะ โตะ เก้าอี้ น้ำดื่ม โทรทัศน์ขนาด 14 นิ้วขึ้นไป และโทรศัพท์ติดต่อกภายใน ห้องน้ำแบบชักโครก มีผ้าเช็ดตัวและกระดาษชำระ เป็นต้น

มาตรฐานโรงแรมระดับ 3 ดาว มีสิ่งอำนวยความสะดวกระดับปานกลาง อาทิ ห้องพักขนาดไม่น้อยกว่า 18 ตารางเมตร ซึ่งมีโทรทัศน์ขนาด 14 นิ้วขึ้นไปพร้อมรีโมทคอนโทรล ตู้เสื้อผ้า ไฟหัวเตียง เครื่องเขียน ในห้องน้ำมีอ่างอาบน้ำ ระบบน้ำร้อน-น้ำเย็น สบู่ หมวกอาบน้ำ แก้ว ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดเท้า ถูใส่ผ้าอนามัย บริการอื่นๆ ที่มี เช่น room service coffee shop ห้องประชุมและอุปกรณ์ที่จำเป็น business center ห้องน้ำสาธารณะ ห้องน้ำคนพิการ เป็นต้น

มาตรฐานโรงแรมระดับ 4 ดาว มีการตกแต่งที่สวยงาม พร้อมด้วยบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ห้องพักมาตรฐานซึ่งกว้างกว่า 24 ตารางเมตร ภายในมีเตียงขนาดไม่น้อยกว่า 3.5 ฟุต โทรทัศน์ขนาด 20 นิ้วขึ้นไปที่มีรายการให้ชมมากกว่า 8 ช่องรายการ ตู้เย็น มินิบาร์ กาต้มน้ำร้อนพร้อมชา กาแฟ ชุดขัดรองเท้า ถูซักผ้า เสื้อคลุมอาบน้ำ รองเท้าแตะ โทรศัพท์ที่สามารถโทรทางไกล / ต่างประเทศได้โดยตรง ห้องน้ำที่มีเครื่องใช้ครบถ้วน อุปกรณ์ในห้องน้ำที่เพิ่มเติมจากระดับ 3 ดาว คือ foam bath แชมพู ผ้าเช็ดมือ sewing kit ไดรเป่าผม ปลั๊กไฟสำหรับโถงหนวด มีห้องชุดให้บริการ 2 แบบ นอกจากนั้นยังมีห้องอาหาร ห้องออกกำลังกายที่มีอุปกรณ์มากกว่า 5 ชนิด ห้องอบไอน้ำ ห้องนวด สระว่ายน้ำ business center ห้องประชุมใหญ่ และห้องประชุมย่อยอีกไม่น้อยกว่า 2 ห้อง มีระบบการตรวจเช็คและอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย

มาตรฐานโรงแรมระดับ 5 ดาว มีการตกแต่งที่สวยงามทั้งภายนอกและภายใน เทียบพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่ประทับใจ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี ห้องพักมาตรฐานกว้างกว่า 30 ตารางเมตร พร้อมเตียงสะอาดขนาดไม่น้อยกว่า 4 ฟุต โทรทัศน์ขนาด 20 นิ้วขึ้นไป ซึ่งมีรายการให้ชมมากกว่า 12 ช่องรายการ ตู้เย็น มินิบาร์ และอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารที่ครบครัน ห้องน้ำขนาดใหญ่ สุขภัณฑ์สะอาด สวยงาม เครื่องใช้ครบถ้วน พร้อมเครื่องชั่งน้ำหนัก และโทรศัพท์พ่วงอยู่ภายใน นอกจากนั้นยังมีห้องชุดให้เลือกใช้บริการถึง 3 แบบ ห้องอาหารซึ่งให้บริการทั้งอาหารไทยและอาหารนานาชาติ ห้องออกกำลังกายที่มีอุปกรณ์มากกว่า 7 ชนิด ห้องอบไอน้ำ อ่างจากุสซี่ ห้องนวด สระว่ายน้ำ ห้องประชุมใหญ่ที่มีอุปกรณ์ครบถ้วน พร้อมห้องประชุมย่อยอีกไม่น้อยกว่า 4 ห้อง มีระบบการตรวจเช็คความปลอดภัยและอุปกรณ์ที่ทันสมัย